

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ АПВ

О.Д. ПАНЧЕНКО,

студентка відділення з підготовки молодших спеціалістів ВП НУБіП України
«Ніжинський агротехнічний інститут», м. Ніжин, Україна

Л.В. СТРИГУН,

студентка відділення з підготовки молодших спеціалістів ВП НУБіП України
«Ніжинський агротехнічний інститут», м. Ніжин, Україна

Ю.О. БОБИР,

викладач податкової системи ВП НУБіП України
«Ніжинський агротехнічний інститут», м. Ніжин, Україна

Одним з елементів концепції управління інноваційної діяльності підприємств є розробка їх інноваційної політики. Передумовою ефективного ведення справ підприємства стає формулювання вимог до розробки інноваційної політики. Результати дослідження можуть допомогти підприємствам уникнути фінансових витрат, пов'язаних із розробкою та реалізацією інновацій.

Ключові слова: інноваційна політика, інновації, аграрні підприємства, ефективність, потенціал.

Інноваційна діяльність є важливою складовою системи заходів щодо прискорення розвитку сільського господарства, підвищення його конкурентоспроможності й ефективності. У наукових дослідженнях та практиці доцільно використовувати запропоноване визначення цього поняття як функціонування організаційних структур на кожному етапі інноваційного процесу від створення новацій (здійснення маркетингових досліджень, проведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських розробок, їх експериментального освоєння й апробації, оформлення у вигляді звітів, матеріального стимулювання науковців і винахідників, охорони новацій як об'єктів інтелектуальної власності) до впровадження у виробництво.

Слід зазначити, що проблемами інноваційної діяльності займалися багато вітчизняних та закордонних учених.

У світовій практиці інноваційна діяльність підтримується державою переважно шляхом запровадження податкових пільг, зокрема: відстрочення податкових платежів у разі виникнення додаткових витрат на інноваційні цілі; зменшення податку на суму приросту витрат на інноваційні цілі; звільнення від оподаткування прибутку, отриманого від реалізації інноваційних проектів протягом декількох років; пільгове оподаткування дивідендів, отриманих по акціях фірм, що здійснюють інноваційну діяльність; зниження ставок податку на прибуток з метою спрямування резервних коштів на замовленні державою та спільні науково-дослідні та дослідно-

конструкторські розробки; надання пільг проектам, що виконуються за пріоритетними програмами; зменшення оподаткування прибутку на суму вартості приладів та устаткування, переданих вищим навчальним закладам, НДІ та іншим інноваційним організаціям; вирахування з прибутку до оподаткування внесків до благодійних фондів, діяльність яких пов'язана з фінансуванням інновацій; зарахування частки податку з прибутку інноваційної організації на спеціальні рахунки з наступним використанням на інноваційні цілі. Остання пільга – єдина з наведених, що використовується в Україні.

В роботі інноваційна діяльність досліджується в тісному взаємозв'язку розвитку двох її складових – створення інноваційної продукції в наукових організаціях та її практичної реалізації у виробничій сфері. Головними принципами управління сучасною інноваційною політикою є: поєднання інвестиційних джерел з інноваційними рішеннями; системне впровадження новітніх технологій у взаємопов'язаних сферах підприємницької діяльності; злиття фінансового та інженерного аналізу результативності нововведень.

Сучасне аграрне підприємство являє собою інтегровану систему і при розробці інновацій потребує врахування всіх внутрішніх її елементів. Щоб уникнути виникнення диспропорції у розвитку підприємства, необхідний комплексний підхід до розробки інновацій і визначення заходів щодо збалансування виникаючих відносин між підрозділами. З огляду на це, при розробці інноваційної політики керівництво підприємства повинно розглядати проблему конкретних інновацій не як питання окремого підрозділу, а як процес, що тією чи іншою мірою торкається всіх служб аграрних підприємств. Комплексність при роботі з інноваціями дає можливість реалізувати ефективну інноваційну політику.

Задачі і функції складових інноваційної політики досить різні внаслідок існуючих розбіжностей інтересів структурних підрозділів аграрних підприємств, що реалізують ці елементи. Склад задач і функцій елементів інноваційної політики підприємств полягають у: розробці інноваційної політики кожного підприємства; моніторингу ситуації, що сформувалася на ринку; здійсненні всеохоплюючого контролю; створенні механізмів реалізації інноваційної політики; аналізі ефективності реалізації інноваційної політики. Слід зазначити, що розробка інноваційної політики підприємств базується, зокрема, на використанні наступних принципів: комплексність; цілеспрямованість; ринковість; суттєва перевага стратегічних параметрів; наявність теоретичної бази; планомірність. Специфіка формування інноваційної політики передбачає внутрішні і зовнішні фактори. Внутрішні пов'язані з організаційною структурою аграрних підприємств, культурою їх виробництва, сприйнятливістю до інновацій, що знаходять своє відображення в принципах формування інноваційної політики. Саме вони приводять до прояву індивідуальних характеристик підприємств в інноваційній політиці. Зовнішні фактори (соціально-політичні, демографічні, релігійні, технологічні й інші) знаходять відображення у наступних трьох принципах побудови інноваційної

політики: перевага стратегічних параметрів при формуванні інноваційної політики, ринковість і наявність теоретичної бази.

Відповідно, план діяльності аграрних підприємств коригується відносно планування інноваційної діяльності, а також враховує ситуацію на ринку. Це сприяє кращому координуванню роботи кожного підприємства в період впровадження інновацій, їхньої реалізації і морального зносу. При цьому передбачається проведення аналізу ефективності інновацій, що є необхідним етапом здійснення на практиці інноваційної політики, яка значною мірою сприяє її коригуванню й оптимізації. Покращення інноваційного потенціалу аграрних підприємств можливе лише завдяки взаємопов'язаній дії факторів: інвестиційній підтримці інноваційної діяльності; розвитку міжнародного науково-технічного співробітництва; створенню інфраструктури інноваційної діяльності; покращенню системи нормативно-законодавчих актів, що регулюють інноваційні процеси. Формування інноваційної політики відбувається в двох напрямках. По-перше – потреби ринку і споживачів, яким відповідає маркетингова політика підприємства, по-друге – ресурси, тобто досягнення в науковій і виробничій сферах, технологіях, управлінських механізмах, матеріальні, трудові, фінансові та інформаційні ресурси. Така класифікація визначає основні підходи до визначення елементів інноваційної політики підприємств.

В сукупності факторів, які забезпечують інтенсивний розвиток сільського господарства і підвищення його ефективності, важливе значення має економічно обґрунтоване регіональне розміщення і спеціалізація аграрного виробництва. З урахуванням цих вимог важливо удосконалювати й розміщення науково-дослідних організацій, спрямовуючи їх науково-технічних і кадровий потенціал на підвищення ефективності використання регіональних ґрунтово-кліматичних та соціально-економічних особливостей країни в процесі агропромислової діяльності. В перехідний період до ринку опрацювання реалізації інноваційної стратегії довготривалого економічного зростання агропромислового комплексу, інноваційна діяльність повинна спрямовуватись на прискорення високотехнологічного виробництва наукоємної конкурентоспроможної сільськогосподарської продукції.

Нині, як свідчить аналіз, її частка в загальному обсязі виробництва залишається поки що досить низькою. Внутрішній ринок науково-технічної продукції в аграрному секторі економіки продовжує деградувати, через неплатоспроможність сільськогосподарських споживачів попит на інноваційні розробки знижується. Стримується розвиток науково-технологічної та інноваційної діяльності в аграрній сфері також недосконалістю законодавчої бази щодо державного стимулювання, відсутністю системи пільгового оподаткування та сформованої інфраструктури, яка б забезпечувала залучення до відтворювального процесу банківський та торговий капітал, сприяла поєднанню ланок “наука – техніка – технології – виробництво”. Ефективному

процесу практичного освоєння інноваційних розробок перешкоджають слабка адаптація і низька інноваційна активність агропромислових підприємств, безсистемність і розпорошеність надходжень впровадження інноваційної продукції, відсутність комплексного застосування інновацій, недосконалість економічного механізму управління інноваційними процесами. В сукупності факторів, які забезпечують інтенсивний розвиток сільського господарства і підвищення його ефективності, важливе значення має економічно обґрунтоване регіональне розміщення і спеціалізація аграрного виробництва. З урахуванням цих вимог важливо удосконалювати й розміщення науково-дослідних організацій, спрямовуючи їх науково-технічних і кадровий потенціал на підвищення ефективності використання регіональних ґрунтово-кліматичних та соціально-економічних особливостей країни в процесі агропромислової діяльності.

Отже, сьогодні метою інноваційної політики є впровадження інновацій у діяльність аграрних підприємств для забезпечення задоволення потреб замовників і оптимального завантаження виробництва. Інноваційна політика регламентує складну систему науково-технічної, маркетингової, управлінської, виробничої й економічної діяльності. Вона виражає відношення керівництва до інноваційної діяльності підприємств, визначає її напрямки, мету, функції і форми діяльності структурних підрозділів в області інновацій.

Література

1. Маркетинг. Менеджмент. Інновації : монографія / за заг. редакцією д.е.н., проф. С. М. Ілляшенка. – Суми: ТОВ "ТД "Папірус", 2010. – 624 с.
2. Економіка й організація інноваційної діяльності : Підручник / [О. І. Волков, М. П. Денисенко, А. П. Гречан та ін.] ; під ред. проф. О. І. Волкова, проф. М. П. Денисенка. – 3-є вид. – К. : Центр учбової дітератури, 2007. – 662 с.
3. Організація та управління інноваційною діяльністю: підручник / за ред. проф. Перерви П. Г., проф. Меховича С. М., проф. Погорелова М. І. – Х. : НТУ "ХП", 2008. – 1025 с.

Инновационная деятельность в сфере АПП

Панченко О.Д., Стригун Л.В.

Одним из элементов концепции управления инновационной деятельностью предприятий является разработка их инновационной политики. Предпосылкой эффективного ведения хозяйства предприятий становится формирование требований к разработке инновационной политики. Результаты исследования могут помочь предприятиям избежать финансовых расходов, связанных с разработкой и реализацией инноваций.

Ключевые слова: *инновационная политика, инновации, аграрные предприятия, управление, эффективность, потенциал.*

Innovation activity in the agrocultural production

Panchenko O.D., Strygun L.V.

One of elements of conception of management of enterprises innovative activity is development of their innovative policy. By pre-condition of effective manage enterprises y forming of requirements is to development of innovative policy. Research results can help enterprises to avoid financial charges, related to development and realization of innovations.

Key words: *innovative policy, innovations, agrarian enterprises, management, efficiency, potential.*